

12P/272/31

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words)

Serial No. of Answer Sheet

Day and Date (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall **except the Admit Card without its envelope.**
3. **A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.**
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. **On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.**
6. **No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.**
7. **Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.**
8. **Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.**
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. **Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).**
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only OMR Answer Sheet at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

12P/272/31

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 (Three) marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 (तीन) अंक का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. वसोः इत्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) यज्ञस्य (2) वस्त्रस्य (3) वासवस्य (4) वृक्षस्य

02. ऊर्जे त्वा इति मन्त्रस्य कुत्र विनियोगः ?

- (1) छेदने (2) नयने (3) अनुमार्जने (4) धारणे

03. गोपतौ इत्यत्र का विभक्तिः ?

- (1) द्वितीया (2) षष्ठी (3) सप्तमी (4) सम्बोधनम्

12P/272/31

04. दृहस्व इत्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) पश्य (2) दृढी कुरु (3) दुरी कुरु (4) स्थापय

05. विविनक्तु इत्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) स्थापयतु (2) प्रचोदयतु (3) पृथक् करोतु (4) पठतु

06. भ्रातृव्यशब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) भ्रातुः मित्रम् (2) भ्रातुः प्रियः (3) ज्येष्ठभ्राता (4) शत्रुः

07. महीनामित्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) पृथिवी (2) मधु (3) गौः (4) व्याघ्रः

08. यागः शब्दः प्रयुज्यते।

- (1) स्वाहाकारेणाहुः (2) स्वधाकारेणदत्तः (3) बषट्कारेणाहुतः (4) नमः शब्देन दत्तः

09. कः यज्ञस्य नेता ?

- (1) होता (2) अध्वर्युः (3) ब्रह्मा (4) अग्नीत्

10. ब्रह्मण आसनं वेद्याः कुत्र भवति ?

- (1) पुरस्तात् (2) पश्चात् (3) दक्षिणतः (4) उत्तरतः

11. उत्करस्य किं स्वरूपम् ?

- (1) लघुगर्तविशेषः (2) चतुरस्रविशेषः (3) स्थण्डिल्यविशेषः (4) षडस्रः

12. दक्षिणाग्नेः कति मेखलाः ?

- (1) तिस्रः (2) चतस्रः (3) एका (4) बहुला

13. आहवनीयस्य कति मेखलाः ?

- (1) सप्त (2) पञ्च (3) द्वे (4) एका

14. श्रोणिशब्देनाभिधीयते :

- (1) वेद्याः अग्निकोणम् (2) वेद्याः पश्चिमभागः
(3) वेद्याः मध्यभागः (4) वेद्याः नैऋतकोणम्

15. कृष्णयजुर्वेदस्य कति गृह्यसूत्राणि ?

- (1) दश (2) द्वादश (3) पञ्चदश (4) अष्ट

16. यजुर्वेदाध्यायी भवति ?

- (1) होता (2) अध्वर्युः (3) ब्रह्मा (4) उद्गता

17. कस्मात् कृष्णयजुर्वेदः ?

- (1) कृष्णद्वैपायनेन प्रवर्तितत्वात् (2) कृष्णत्वात्
(3) मन्त्रब्राह्मणयोः सांकर्यात् (4) कृष्णपक्षे पठनात्

18. कृष्णयजुर्वेदेन सह सम्बद्धमस्ति ?

- (1) पारस्करगृह्यसूत्रम् (2) बौधायनश्रौतसूत्रम्
(3) गोभिलगृह्यसूत्रम् (4) कौशितकगृह्यसूत्रम्

12P/272/31

19. कपालः इत्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) पत्रम् (2) मृच्छकलम् (3) पिष्टम् (4) नरकपालः

20. वेदः केन निर्मितः ?

- (1) कुशैः (2) काष्ठैः (3) मृदिभः (4) धूतैः

21. अन्तर्धानकटः कुत्र स्थाप्यते ?

- (1) गार्हपत्यमेखलायाम् (2) आहवनीयमेखलायाम्
(3) वेदिमध्ये (4) दक्षिणस्याम्

22. गायत्रीछन्दसि कति पादाः भवन्ति ?

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) त्रयः पादाः

23. 'बृहते' इत्यत्र का विभक्तिः ?

- (1) पञ्चमी (2) षष्ठी (3) सप्तमी (4) चतुर्थी

24. वेद्यां यजतिदेशः कुत्र भवति ?

- (1) पूर्वस्याम् (2) पश्चिमायाम् (3) दक्षिणस्याम् (4) उत्तरस्याम्

25. कः उपवसथः ?

- (1) यागमध्यः (2) यागसमाप्तिः
(3) एकादशी (4) यागस्य पूर्वदिवसः

26. इष्टौ स्तम्बजुर्हरणं कुत्र भवति ?

- (1) पृथिव्याम् (2) अन्तरिक्षे (3) द्युलोके (4) पाताले

27. मैत्रायणीसंहिता कस्य वेदस्य वर्तते ?

- (1) कृष्णयजुर्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) अथर्ववेदस्य (4) ऋग्वेदस्य

28. स्रुवः केन काष्ठेन निर्मायते ?

- (1) पलाशकाष्ठेन (2) खादिरकाष्ठेन (3) वारणकाष्ठेन (4) अश्वत्थकाष्ठेन

29. पौर्णमासयागस्य का दक्षिणा ?

- (1) स्वर्णम् (2) शकटम् (3) अन्वाहार्यम् (4) बलीवर्दः

30. तेजोऽसि शुक्रमसि मन्त्रेण किं क्रियते ?

- (1) पुरोडाशाहुतिः (2) आज्यावेक्षणम् (3) यागः (4) निनयनम्

31. तैत्तिरीयसंहितायां पाठभेदो दृश्यते -

- (1) द्विधा (2) पञ्चधा (3) षड्धा (4) सप्तधा

32. यागप्रसङ्गे का प्रकृतेः परिभाषा ?

- (1) यत्रासमग्राङ्गोपदेशः (2) यत्र यागाद्वहिरुपदेशः
(3) यत्राङ्गानां नोपदेशः (4) यत्र समग्राङ्गोपदेशः

33. पशुकामो केन यजेत् ?

- (1) अग्निहोत्रेण (2) सौर्ययागेन (3) सोमेन (4) चित्रया

34. आद्युदात्तः वेदशब्दः कस्य वाचकः ?

- (1) सूर्यवाचकः (2) ग्रन्थवाचकः (3) संख्यावाचकः (4) 'ख' वाचकः

12P/272/31

35. 'नर्य' शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) नारी (2) नरः (3) वैश्यः (4) दक्षिणाग्निः

36. अन्त्योदात्तः वेदशब्दः कस्य वाचकः ?

- (1) ग्रन्थवाचकः (2) जलवाचकः (3) कुशमुष्टिवाचकः (4) हस्तवाचकः

37. कः वेदैरशून्यैरेति ?

- (1) चन्द्रमा (2) नक्षत्राणि (3) ग्रहाः (4) सूर्यः

38. सूर्यः पूर्वाहणे कैरेति ?

- (1) ऋग्भिः (2) यजुर्भिः (3) ब्राह्मणैः (4) गोपैः

39. सूर्यः अस्तमये केन सह एति ?

- (1) गवा (2) सामवेदेन (3) अथर्वणा (4) ब्रह्मचारिभिः

40. यागप्रयोग यजुर्मन्त्राणां प्रयोगः कथं क्रियते ?

- (1) उपांशु (2) उच्चैः (3) गायन् (4) विरमन्

41. यजुर्वेदः केषां योनिः ?

- (1) वैश्यानां (2) क्षत्रियाणाम् (3) ब्राह्मणानाम् (4) श्रमिकाणाम्

42. सामवेदः केषां प्रसूतिः ?

- (1) क्षत्रियाणां (2) ब्राह्मणानाम् (3) नक्षत्राणाम् (4) विशाम्

43. ऋग्वेदः केषां योनिः ?
 (1) ब्राह्मणानाम् (2) पशूनाम् (3) वैश्यानाम् (4) क्षत्रियाणाम्
44. तैत्तिरीयसंहितायां कति काण्डानि सन्ति ?
 (1) षट् (2) सप्त (3) अष्ट (4) दश
45. तैत्तिरीयसंहितायां कति प्रपाठकाः सन्ति ?
 (1) असीति (2) पञ्चाशत् (3) चत्वारिंशत् (4) एकोनपञ्चाशत्
46. प्रवर्ग्यः केन निर्मितो भवति ?
 (1) काष्ठेन (2) लौहेन (3) मृदा (4) रजतेन
47. पिण्डपितृयज्ञानुष्ठानकालः कः ?
 (1) प्रातः (2) मध्याह्नः (3) अपराह्नः (4) सायम्
48. दाक्षायणयज्ञानुष्ठानस्य कियान् कालः ?
 (1) त्रिंशद्वर्षाणि (2) पञ्चदशवर्षाणि (3) चत्वारिंशद्वर्षाणि (4) दशवर्षाणि
49. दर्शपूर्णमासाभ्यां कति वर्षाणि यजेत् ?
 (1) त्रिंशद्वर्षाणि (2) पञ्चाशद्वर्षाणि (3) पञ्चदशवर्षाणि (4) षष्टिवर्षाणि
50. चातुर्मास्यं कदा प्रभृति प्रारभ्यते ?
 (1) फाल्गुनपूर्णिमातः (2) वैशाखपूर्णिमातः
 (3) आषाढपूर्णिमातः (4) भाद्रवपूर्णिमातः

12P/272/31

51. चातुर्मास्ययागस्य द्वितीयपर्वणः किं नामधेयम् ?

- (1) वरुणप्रयासः (2) शुनासीरीयः (3) वैश्वदेवः (4) साकमेधः

52. चातुर्मास्य यागस्य चतुर्थपर्वणः किं नामधेयम् ?

- (1) शुनासीरीयम् (2) वरुणप्रघासः (3) वैश्वदेवः (4) साकमेधः

53. यागे शस्त्रं केन पठ्यते ?

- (1) होत्रा (2) अग्नीधा (3) ब्रह्मणा (4) उद्गात्रा

54. पुरोऽनुवाक्या कथं पठ्यते ?

- (1) देवताविसर्जनार्थम् (2) देवतानामग्रहणार्थम्
(3) देवता आवाहनार्थम् (4) देवप्रसन्नार्थम्

55. स एष यज्ञः कतिविधः ?

- (1) पञ्चविधः (2) दशविधः (3) षड्विधः (4) एकादशविधः

56. उपसर्जनीपदेनाभिधीयते -

- (1) पिष्टसंयमनार्था उष्ण आपः (2) घृतपात्री
(3) हस्तनिर्णेजनार्थमापः (4) प्रोक्षणीस्था आपः

57. कतिविधानि चातुर्मास्यानि ?

- (1) पञ्चविधानि (2) त्रिविधानि (3) षड्विधानि (4) दशविधानि

58. ब्रह्मगणे कति ऋत्विजो भवन्ति ?

- (1) दश (2) पञ्च (3) चत्वारः (4) षट्

59. सोमयागे नेष्टा कस्य गणस्य ऋत्विक् भवति ?
 (1) अध्वर्युगणस्य (2) ब्रह्मगणस्य (3) होतृगणस्य (4) उद्गातृगणस्य
60. उद्गातृगणे कति ऋत्विजो भवन्ति ?
 (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) षट् (4) पञ्च
61. होतृगणे कति ऋत्विजो भवन्ति ?
 (1) षट् (2) सप्त (3) अष्ट (4) चत्वारः
62. का अन्तरिक्षस्थानीया देवता ?
 (1) सूर्यः (2) अग्निः (3) वायुः (4) मेघः
63. का द्युस्थानीया देवता ?
 (1) सूर्यः (2) मेघः (3) अग्निः (4) सोमः
64. 'रोदसी' शब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) अश्विनौ (2) इन्द्राग्नी (3) द्यावापृथिवी (4) अग्निसोमौ
65. आसुरीगायत्री कत्यक्षरा भवति ?
 (1) दशाक्षरा (2) द्वादशाक्षरा (3) पञ्चदशाक्षरा (4) एकविंशाक्षरा
66. त्रिपाद्विराड्गायत्री छन्दसि प्रतिपादं कत्यक्षराणि भवन्ति ?
 (1) एकादश (2) त्रयोदश (3) पञ्चदश (4) अष्टादश
67. तैत्तिरीयप्रतिशाख्यानुसारं कति सन्धयो भवन्ति ?
 (1) षट् (2) सप्त (3) अष्ट (4) दश

12P/272/31

68. तैत्तिरीयप्रातिशाख्ये कत्यध्यायाः सन्ति ?
 (1) चत्वारिंशत् (2) विंशति (3) द्वाविंशति (4) चतुर्विंशति
69. तैत्तिरीयप्रातिशाख्यानुसारं कति स्वराः भवन्ति ?
 (1) षोडश (2) चतुर्दश (3) विंशति (4) त्रिंशत्
70. तैत्तिरीयप्रातिशाख्यानुसारं कति उष्माणो भवन्ति ?
 (1) चत्वारः (2) षट् (3) सप्त (4) नव
71. तैत्तिरीयब्राह्मणस्य तृतीयकाण्डगतः कः विषयः ?
 (1) चितिः (2) सोमः (3) चातुर्मास्यम् (4) नक्षत्रेष्टिः
72. तैत्तिरीयसंहितायां कति काण्डानि सन्ति ?
 (1) नव (2) दश (3) पञ्च (4) अष्ट
73. तैत्तिरीयसंहितायां समिष्टयजूषि कस्मिन् काण्डे सन्ति ?
 (1) पञ्चमकाण्डे (2) सप्तमकाण्डे (3) द्वितीयकाण्डे (4) चतुर्थकाण्डे
74. तैत्तिरीयसंहितायाः तृतीयकाण्डस्य किं नाम ?
 (1) वैश्वानरीयकाण्डम् (2) अग्नेयकाण्डम्
 (3) सौमिकं काण्डम् (4) प्राजापत्यकाण्डम्
75. तैत्तिरीयसंहितायाः कस्मिन् काण्डे अग्निहोत्रं प्रतिपाद्यते ?
 (1) चतुर्थकाण्डे (2) नवमकाण्डे (3) तृतीयकाण्डे (4) प्रथमकाण्डे

76. सौत्रामणियागः कस्मिन् काण्डे समाम्नातः ?
 (1) चतुर्थकाण्डे (2) द्वितीयकाण्डे (3) अष्टमकाण्डे (4) सप्तकाण्डे
77. अदियै इत्यत्र का विभक्तिः ?
 (1) षष्ठी (2) सप्तमी (3) तृतीया (4) चतुर्था
78. नाकं शब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) पृथिवी (2) अन्तरिक्षः (3) पातालः (4) स्वर्गः
79. पितृमित्यस्य कोऽर्थः ?
 (1) जलम् (2) व्यञ्जनम् (3) पिता (4) अन्नम्
80. वयुनानि शब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) भुवनानि (2) कर्माणि (3) वायुकराणि (4) सर्वाणि
81. 'वहन्ति' इत्यत्र को धातुः ?
 (1) वय् (2) वह् (3) वृ (4) वशी
82. मर्तः शब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) यमः (2) मनुष्यः (3) मननम् (4) मेलापकः
83. 'रायः' शब्दस्य कोऽर्थः ?
 (1) धनम् (2) राजा (3) पृष्टः (4) कमठः
84. 'कैतवः' इत्यस्य कोऽर्थः ?
 (1) कैवर्तः (2) कर्कटः (3) किरणाः (4) क्रमेलकः

12P/272/31

85. दृशे इत्यस्य किं तात्पर्यम् ?

- (1) दर्शनाय (2) दिशः (3) दिनम् (4) दर्पः

86. आपस्तम्बश्रौतसूत्रे कति प्रश्नाः सन्ति ?

- (1) षट् (2) नव (3) पञ्च (4) दश

87. इष्टियागेषु कस्य प्राथम्यम् ?

- (1) दर्शयागस्य (2) पौर्णमासस्य (3) अग्निहोत्रस्य (4) चातुर्मासस्य

88. अग्निहोत्रमिति कस्य नामधेयम् ?

- (1) होमस्य (2) स्थानस्य (3) कर्मणः (4) द्रव्यस्य

89. 'यजमनस्य पशून् पाहि' इति मन्त्रेण किं क्रियते ?

- (1) अनुमार्ष्टि (2) छिनत्ति (3) स्थापयति (4) उपगूहति

90. वयवः स्थोपायवः स्थेति मन्त्रः कुत्र विनियुज्यते ?

- (1) गोदोहने (2) वत्सापाकरणे (3) वत्सबन्धने (4) शाखाच्छेदने

91. शुल्बशब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) रज्जुः (2) वंशः (3) निरञ्छन् (4) सर्पणम्

92. इष्टौ कति परिधयः भवन्ति ?

- (1) षट् (2) सप्त (3) तिस्रः (4) चतस्रः

93. इष्टौ वेदशब्देनाभिधीयते —

- (1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सुगंडातभागः (4) कुशमुष्टिः

94. पिण्डपितृयज्ञोऽनुष्ठीयते ?

- (1) प्रतिपदि (2) चतुर्दश्याम् (3) अमावस्याम् (4) पूर्णिमायाम्

95. कं पिण्डं पुत्रकामा अश्नाति ?

- (1) तृतीयम् (2) प्रथमम् (3) मध्यमम् (4) तुरीयम्

96. कति आतञ्जन विकल्पाः ?

- (1) पञ्च (2) षष्ठ (3) सप्त (4) अष्ट

97. इष्टौ कति ऋत्विजो भवन्ति ?

- (1) पञ्च (2) चत्वारः (3) षट् (4) त्रयः

98. धूरसीत्यनेन किं करोति ?

- (1) शकटाभिमर्शनम् (2) धूरमभिमृशति (3) धूपमाग्रापयति (4) विवासयति

99. इष्टौ कति सामिधेन्यः ?

- (1) षोडश (2) पञ्चदश (3) द्वादश (4) चतुर्दश

100. दर्शयागस्य का दक्षिणा कल्पिता वर्तते ?

- (1) सुवर्णशकलम् (2) तण्डुलाः (3) वाजी (4) अन्वाहार्यम्

12P/272/31

101. अधाने ब्राह्मणस्य कः कालः ?

- (1) वसन्तः (2) ग्रीष्म (3) शरद् (4) हेमन्तः

102. ब्राह्मणस्य अग्न्याधाने किं नक्षत्रम् ?

- (1) कृत्तिका (2) स्वाती (3) हस्तः (4) भरणी

103. राज्ञः कः अग्न्याधानकालः ?

- (1) वर्षा (2) हेमन्तः (3) ग्रीष्मः (4) वसन्तः

104. वैश्यस्य कः अग्न्याधानकालः ?

- (1) ग्रीष्मः (2) वसन्तः (3) शरद् (4) हेमन्तः

105. राष्ट्रभृद्होमः प्रारभ्यते ?

- (1) 'त्वन्नो अग्ने' मन्त्रतः (2) 'ऋजाषाड्' मन्त्रतः
(3) 'आशुः शिशानः' मन्त्रतः (4) 'ऋचं वाचं' मन्त्रतः

106. पवमानेष्टौ कति प्रयाजाः ?

- (1) षट् (2) सप्त (3) पञ्च (4) त्रयः

107. चत्वालस्वरूपं भवति -

- (1) वृत्तम् (2) चतुरस्रम् (3) प्रउगम् (4) षडस्रम्

108. चत्वालस्य किं प्रयोजनम् ?

- (1) तस्मिन् पच्यते (2) मृदाहियते (3) उपस्थानं क्रियते (4) सोमः स्थाप्यते

109. 'प्रउग' इत्यस्य कोऽर्थः ?

- (1) वृत्तम् (2) षडस्रम् (3) हेतुः स्थानम् (4) त्रिकोणम्

110. बौधायनगृह्यसूत्रे कति प्रश्नाः सन्ति ?

- (1) पञ्च (2) षट् (3) अष्ट (4) चत्वारः

111. बौधायनगृह्यसूत्रे तृतीयप्रश्ने कत्यध्यायाः सन्ति ?

- (1) अष्ट (2) पञ्च (3) त्रयोदश (4) अष्टादश

112. बौधायनगृह्यसूत्रानुसारं विवाहनक्षत्रं वर्तते ?

- (1) कृत्तिका (2) अश्विनी (3) रोहिणी (4) आद्रा

113. अन्नप्राशनं कदा क्रियते ?

- (1) तृतीयवर्षे (2) पञ्चमवर्षे (3) षण्मासे (4) सम्बत्सरे

114. चूडाकरणं कदा क्रियते ?

- (1) चतुर्थवर्षे (2) पञ्चमवर्षे (3) दशमासे (4) सम्बत्सरे

115. शूलगवकर्म कदा क्रियते ?

- (1) पौषपौर्णमास्याम् (2) भाद्रवामास्याम् (3) मार्गशीर्षपूर्णिद्याम् (4) वर्षायाम्

116. नचिकेतोपाख्यानं कस्मिन्नुपनिषदि प्राप्यते ?

- (1) ऐतरेयोपनिषदि (2) अथर्वणि (3) कठोपनिषदि (4) बृहदारण्यके

12P/272/31

117. तैत्तिरीयोनिषदि कत्यनुवाकाः सन्ति ?

- (1) द्वादश (2) षोडश (3) अष्ट (4) पञ्चदश

118. प्रवर्ग्यः केन निर्मायते ?

- (1) कांस्येन (2) काष्ठेन (3) पिष्टैः (4) मृदा

119. 'घर्म' शब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) काष्ठपीठम् (2) असन्दी (3) पात्रम् (4) यज्ञशाला

120. प्रतिगरशब्दस्य कोऽर्थः ?

- (1) यागतण्डुलाः (2) प्रशंसावाक्यम् (3) आहुतिः (4) पात्रविशेषः

121. विमितं किं भवति ?

- (1) विवादः (2) चतुरस्रम् (3) यज्ञकुण्डम् (4) आहुतिः

122. मशकश्रौतसूत्रं केन वेदेन सह सम्बद्धं वर्तते ?

- (1) सामवेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) अथर्ववेदेन (4) ऋग्वेदेन

123. आपरतम्बश्रौतसूत्रं कया शाखया सह सम्बद्धा वर्तते ?

- (1) माध्यन्दिनशाखया (2) तैत्तिरीयशाखया
(3) राणायनीशाखया (4) शौनकशाखया

124. समाख्या कुत्र भवति ?

- (1) सूत्रेषु (2) मन्त्रेषु (3) गीतिषु (4) प्रयोगेषु

125. सायणस्य को भ्राता ?

- (1) नरहरिः (2) विभुः (3) हरिहरः (4) माधवः

126. चोदना नाम किम् ?

- (1) कथा (2) विधिः (3) आख्या (4) मन्त्रः

127. कीदृशः श्येनयागः ?

- (1) माङ्गलिकः (2) अभिचारिकः (3) पशुप्रदः (4) श्रीदः

128. परिसंख्यायाः कुत्र तात्पर्यम् ?

- (1) विधौ (2) निषेधे (3) प्रकृतौ (4) अर्थवादे

129. प्रकृतिवत् का कर्तव्याः ?

- (1) विकृतिः (2) संस्कृतिः (3) निष्कृतिः (4) परिष्कृतिः

130. अर्थवादस्य विधिना सह वर्तते ?

- (1) पार्थक्यम् (2) एकवाक्यता (3) विधेरता (4) बहुवाक्यता

131. किं देवताऽऽह्वानवाक्यम् ?

- (1) याज्या (2) पुरोऽनुवाक्या (3) प्रैषः (4) अनुमन्त्रणम्

132. आम्नायस्य किमर्थत्वम् ?

- (1) क्रियार्थत्वम् (2) ज्ञानार्थत्वम् (3) भक्त्यर्थत्वम् (4) प्रेक्षार्थत्वम्

12P/272/31

133. अर्थवादो विधिम् -

- (1) निन्दति (2) स्तौति (3) विश्लेषयति (4) प्रदिशति

134. बहूनां कर्मणां युगपदनुष्ठानम् -

- (1) तन्त्रम् (2) मन्त्रम् (3) ऊहः (4) प्रसङ्गः

135. वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवतेति -

- (1) प्रवादः (2) अर्थवादः (3) विधिः (4) मन्त्रः

136. विधायकं वाक्यम् -

- (1) मन्त्रः (2) नामधेयम् (3) निषेधः (4) ब्राह्मणम्

137. विश्वजिन्यायस्य तात्पर्यम् -

- (1) फलकल्पना (2) कर्मकल्पना (3) भावना (4) प्रयोगविधिः

138. हविर्यागेषु प्रकृतियागः -

- (1) सौर्यः (2) पौर्णमासः (3) श्येनयागः (4) चयनः

139. धर्मस्यादुष्टलक्षणम् -

- (1) वेदप्रतिपाद्यः धर्मः (2) अर्थवद्धर्मः
(3) वेदप्रतिपाद्यत्वे सति प्रयोजनत्वे सति अर्थवद्धर्मः (4) प्रयोजनवद्धर्मः

140. भावना कति विधा ?

- (1) त्रिविधा (2) द्विविधा (3) चतुर्विधा (4) षड्विधा

141. कल्पान्तर्गतो वर्तते -

- (1) छन्दःसूत्रम् (2) गृह्यसूत्रम् (3) वर्णसूत्रम् (4) शांतिशास्त्रम्

142. क्रमपाठस्य किं प्रयोजनम् ?

- (1) स्मृत्यर्थम् (2) ज्ञानार्थम् (3) पदार्थमज्ञानार्थम् (4) पदच्छेदार्थम्

143. दर्शपूर्णमासवेदिर्भवति-

- (1) त्र्यङ्गुलखाता (2) स्थण्डिलाकारा (3) षडङ्गुलखाता (4) खातरहिता

144. अग्निर्नित्यो भवति -

- (1) दक्षिणाग्नौ (2) आहवनीये (3) गार्हपत्ये (4) चयने

145. प्रैषं कः प्रच्छति ?

- (1) ब्रह्मा (2) अग्नीन् (3) होता (4) अध्वर्युः

146. वेदपुरुषस्य घ्राणत्वेनोपमीयते -

- (1) शिखा (2) कल्पः (3) निरुक्तम् (4) व्याकरणम्

147. छन्दः सूत्रप्रणेता-

- (1) वास्कः (2) पिङ्गलः (3) कणादः (4) शबणः

148. वेदाभ्यासेन व्यवह्रियते-

- (1) भूतयज्ञः (2) पितृयज्ञः (3) ब्रह्मयज्ञः (4) स्मार्तयज्ञः

12P/272/31

149. ब्राह्मणस्य हस्ते कति तीर्थानि भवन्ति ?

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) त्रीणि

150. बौधायनशुल्बसूत्रं केन वेदेन सह सम्बद्धं वर्तते ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज नोट में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जावेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।